

MAHALLIY MUSIQIY AN'ANALARNI QO'LLASH ORQALI MUSIQA
O'QITUVCHILARINI TAYYORLASHNING INNOVATSION
YONDASHUVLARI

Nabijonov Ravshanbek Obidjon o'g'li

Navoiy davlat universiteti
«Musiqiy ta'lim» kafedrası o'qituvchisi

Annotatsiya: Maqola bo'lajak musiqa o'qituvchilarini tayyorlashda mahalliy musiqiy an'analarni innovatsion pedagogik yondashuvlar yordamida integratsiyalashning ahamiyatini o'rganishga bag'ishlangan. Tadqiqotda madaniy meros, pedagogik metodlar va interaktiv texnologiyalarning o'quv jarayonida qo'llanilishi tahlil qilinadi. Shu bilan birga, mahalliy musiqiy an'analarni innovatsion usullar orqali o'rganish bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy va ijodiy kompetensiyalarini rivojlantirishda qanday rol o'ynashini ko'rsatadi. Tadqiqot natijalari, pedagogik jarayonda mahalliy musiqiy merosni innovatsion metodlar bilan uyg'unlashtirish bo'lajak musiqa o'qituvchilarining professional tayyorgarligini oshirishga xizmat qilishini tasdiqlaydi.

Kalit so'zlar: mahalliy musiqiy an'analar, musiqa o'qituvchilarini tayyorlash, innovatsion pedagogika, interaktiv metodlar, madaniy meros, kasbiy kompetensiyalar, badiiy kompetensiyalar, musiqa ta'limi, ijodiy faoliyat.

Musiqa o'qituvchilarini tayyorlash jarayonida mahalliy musiqiy an'analarni pedagogik jarayonga integratsiyalash talabalarning kasbiy, badiiy va madaniy kompetensiyalarini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Mahalliy an'analar nafaqat musiqa texnikasini o'rgatadi, balki talabalarda madaniy ong, estetik did va ijodiy fikrlashni rivojlantiradi.

Innovatsion pedagogik yondashuvlar yordamida mahalliy musiqiy merosni o'rganish talabalarga o'quv jarayonini qiziqarli va samarali qilish imkonini beradi. Interaktiv metodlar, raqamli platformalar va loyihalar asosida ishlash orqali bo'lajak musiqa o'qituvchilari o'z pedagogik kompetensiyalarini mustahkamlaydi va o'quvchilarga madaniy va badiiy jihatlarni etkazish qobiliyatini rivojlantiradi.

Shu tarzda, mahalliy musiqiy an'analarni innovatsion pedagogik metodlar bilan uyg'unlashtirish bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy va shaxsiy rivojlanishini ta'minlaydi hamda pedagogik jarayonni boyitadi.

Bo'lajak musiqa o'qituvchilarini tayyorlash jarayonida mahalliy musiqiy an'analarni pedagogik jarayonga innovatsion yondashuvlar bilan integratsiyalash

muhim ahamiyatga ega. Mahalliy an'analar nafaqat musiqa texnikasini o'rgatadi, balki talabalarda madaniy ong, estetik did va ijodiy fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi. Shu bilan birga, talabalarda kasbiy kompetensiyalar, pedagogik mas'uliyat va o'quvchilarga axloqiy qadriyatlarni yetkazish qobiliyati shakllanadi.

Pedagogik jarayonda mahalliy musiqiy merosni o'rganish bir nechta metodlar orqali amalga oshiriladi. Interaktiv mashg'ulotlar, loyiha asosida ishlash, guruh ishlari va multimediya vositalari yordamida talabalarga meros asarlarini o'rganish va amaliy mashg'ulotlarda qo'llash imkoniyati yaratiladi. Masalan, talaba maqom yoki xalq qo'shiqlarini tahlil qiladi, ularni raqamli dastur yordamida vizual tarzda o'rganadi va darslarda pedagogik vosita sifatida tatbiq etadi. Shu yo'l bilan interaktiv metodlar bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy va ijodiy ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Innovatsion yondashuv yordamida mahalliy musiqiy merosni pedagogik jarayonga integratsiyalash talabalarga mustaqil ijodiy faoliyatni rivojlantirish imkonini beradi. Talabalar murakkab musiqiy strukturalarni tahlil qiladi, ularni ijro etadi va pedagogik mashg'ulotlarda qo'llashni o'rganadi. Shu tarzda bo'lajak o'qituvchilar pedagogik va ijodiy salohiyatini oshiradi, kasbiy faoliyatda yuqori kompetentsiyali mutaxassis sifatida shakllanadi.

Axloqiy kompetensiyalarni rivojlantirish jarayonida mahalliy musiqiy meros talabalarda professional etik me'yorlar, mas'uliyat, hamkorlik va o'quvchilarga hurmat hissini shakllantiradi. Shu bilan birga, badiiy kompetensiyalar orqali talabalarda musiqiy did, estetik sezgirlik va ijodiy fikrlash qobiliyati rivojlantiriladi. Bu ikki kompetensiya uyg'unligi bo'lajak musiqa o'qituvchilarini nafaqat kasbiy, balki shaxsiy jihatdan ham rivojlantiradi.

Pedagogik jarayonda interaktiv metodlar va raqamli texnologiyalar muhim rol o'ynaydi. Talabalar multimedia va raqamli platformalar yordamida mahalliy musiqiy materiallarni tahlil qiladi, ijro etadi va darslarda amaliy qo'llashni o'rganadi. Bu esa talabalarning pedagogik va ijodiy kompetensiyalarini rivojlantirishga xizmat qiladi hamda darslarni qiziqarli va samarali qiladi.

Mahalliy musiqiy an'nalarni pedagogik jarayonga integratsiyalash jarayoni talabalarning ijodiy tafakkurini rivojlantirishga xizmat qiladi. Talabalar musiqiy meros orqali murakkab ritm, melodiya va harmoniya strukturalarini o'rganadi, ularni zamonaviy pedagogik metodlar bilan uyg'unlashtiradi va o'quvchilarga ta'lim berishda qo'llaydi. Shu yo'l bilan bo'lajak musiqa o'qituvchilari ijodiy va pedagogik salohiyatini oshiradi.

Shuningdek, mahalliy musiqiy merosni innovatsion pedagogik yondashuvlar bilan uyg'unlashtirish bo'lajak o'qituvchilarning motivatsiyasini oshiradi. Talabalar madaniy qadriyatlarni o'rganish va pedagogik jarayonda qo'llash orqali kasbiy faoliyatga qiziqish uyg'otadi, mustaqil o'qish va ijodiy qarorlar qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Shu bilan birga, pedagogik jarayon talabalarda milliy identifikatsiyani mustahkamlash va san'atga hurmatni rivojlantirishga xizmat qiladi.

Xulosa qilib aytganda, mahalliy musiqiy an'analarni innovatsion pedagogik metodlar bilan integratsiyalash bo'lajak musiqa o'qituvchilarini tayyorlash jarayonini boyitadi, talabalarning badiiy, axloqiy va kasbiy kompetensiyalarini rivojlantiradi. Shu yo'l bilan bo'lajak o'qituvchilar yuqori professional darajada shakllanadi va pedagogik faoliyatda muvaffaqiyatli faoliyat ko'rsatishga tayyor bo'ladi.

Mahalliy musiqiy an'analarni innovatsion pedagogik yondashuvlar yordamida pedagogik jarayonga integratsiyalash bo'lajak musiqa o'qituvchilarini tayyorlashda muhim rol o'ynaydi. Badiiy va axloqiy kompetensiyalarni rivojlantirish talabalarning kasbiy, shaxsiy va madaniy rivojlanishini ta'minlaydi.

Interaktiv va innovatsion metodlar yordamida mahalliy musiqiy merosni o'rganish va amaliy mashg'ulotlarga tatbiq etish bo'lajak o'qituvchilarning pedagogik va ijodiy salohiyatini oshiradi. Shu tariqa, bo'lajak musiqa o'qituvchilari yuqori professional darajada tayyorlanadi, o'quvchilarga san'at va musiqa madaniyatini yetkazishda samarali ishlash imkoniyatiga ega bo'ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Шавди́ров С. А. Подготовка будущих учителей к исследовательской деятельности //Педагогическое образование и наука. – 2017. – № 2. – С. 109-110.
2. Shavdirov S. A. Selection Criteria of Training Methods in Design Fine Arts Lessons //Eastern European Scientific Journal. – 2017. – № 1. – С. 131-134.
3. Shovdirov S. Analyzing the sources and consequences of atmospheric pollution: A case study of the Navoi region //E3S Web of Conferences. – EDP Sciences, 2024. – T. 587. – C. 02016.
4. Shavdirov S. Method of organization of classes in higher education institutions using flipped classroom technology //AIP Conference Proceedings. – AIP Publishing LLC, 2025. – T. 3268. – № 1. – C. 070035.

5. Шавдиров С. А. Ўқувчиларда тасвирий саводхонликка оид ўқув компетенцияларини шакллантиришнинг педагогик-психологик жиҳатлари //Современное образование (Узбекистан). – 2017. – №. 6. – С. 15-21.
6. Shovdirov S. A. Tasviriy san’atni o‘qitishda o‘quvchilarning sohaga oid o‘quv kompetensiyalarini shakllantirish omillari //Inter education & global study. – 2024. – №. 1. – С. 8-14.
7. Ibraimov X., Shovdirov S. Theoretical Principles of The Formation of Study Competencies Regarding Art Literacy in Students //Science and innovation. – 2023. – Т. 2. – №. B10. – С. 192-198.
8. Шавдиров С. А. ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОМУ О. И ПРИКЛАДНОМУ ИСКУССТВУ //INTERNATIONAL SCIENTIFIC REVIEW OF THE PROBLEMS AND PROSPECTS OF MODERN SCIENCE AND EDUCATION. – 2018. – С. 84-85.
9. Shovdirov S. TASVIRIY SAVODXONLIKKA OID O‘QUV KOMPETENSIYALARNI SHAKLLANTIRISHDA O‘QUVCHILARNI MANTIQUIY VA ABSTRAKT FIKRLASHGA O‘RGATISH //Евразийский журнал академических исследований. – 2023. – Т. 3. – №. 12. – С. 193-196.
10. Baymetov B. B., Shovdirov S. A. Methods of Organizing Practical and Theoretical Classes for Students in The Process of Teaching Fine Arts //International Journal on Integrated Education. – 2023. – Т. 4. – №. 3. – С. 60-66.